

## Средствата на Европейския съюз за разнообразяване на икономиката в селските райони са постигнали ефективност само в известна степен

---

Публикуван на: 17-09-2013

Източник: [Портал Европа](#)

---



*Специалните доклади на Европейската сметна палата (ЕСП) се публикуват през цялата година. Те представят резултатите от целеви одити на специфични области от бюджета на ЕС или теми, свързани с управлението.*

Според одиторите на ЕС средствата на Европейския съюз за разнообразяване на икономиката в селските райони са постигнали ефективност само в известна степен, се казва в прессъобщение на Европейската сметна палата.

Държавите членки често са били водени по-скоро от необходимостта да се изразходва отпуснатия бюджет, отколкото от оценката на подходящия характер на самите проекти за разнообразяване на икономиката. В някои държави членки при наличие на достатъчно средства са били финансирани всички допустими проекти, независимо от това как е била оценена тяхната ефективност и ефикасност. На по-късен етап от програмния период, когато финансирането вече е било ограничено, са били отхвърляни и по-добри от вече приетите проекти.

Средствата на ЕС за разнообразяване на икономиката в селските райони имат за цел да се преодолеят идентифицирани проблеми в тези райони, каквито са обезлюдяването, ограничените икономически възможности и безработицата. В рамките на тази политика се предоставя финансиране на хора и предприятия от земеделския сектор във връзка с проекти за подпомагане на растежа, заетостта и устойчивото развитие. Планираните разходи на ЕС за тези мерки за периода 2007–2013 г. са 5 милиарда евро, като са отделени и 2 милиарда евро от националните бюджети на държавите членки. Одитът обхваща отговорностите на Комисията, както и шест държави членки (Чешката република, Франция (Аквитания), Италия (Кампания), Полша, Швеция (Вестра Йоталанд) и Обединеното кралство – Англия (Йоркшир и Хъмбър).

Проектите не са били правилно насочени към основния приоритет за създаване на работни места. Прилаганите методи за мониторинг и оценка не са позволили добиване на реална представа за разкритите и запазените работни места чрез тези мерки. Одитът на извадката от проекти показва, че въпреки заложените цели те са постигнали само скромни успехи в областта на откриването на работни места.

В много случаи одиторите на ЕС констатираха, че проектите са щели да бъдат предприети, дори без финансиране от ЕС. В резултат на това е налице неефикасно използване на ограничените средства от ЕС. Проверките на държавите членки за основателност на разходите не са намалили достатъчно

## Средствата на Европейския съюз за разнообразяване на икономиката в селските райони са постигнали ефективност само в известна степен

---

риска от преразход на средствата. Освен това са идентифицирани случаи на прекомерна административна тежест за кандидатите и забавяне на плащанията.

„Фактът, че одитираните държавите членки и региони не са посочили ясно какво биха желали да постигнат, свидетелства за стратегия, която се ръководи от търсенето, а не от целите. На практика това е довело до ситуации, в които почти всеки проект може да отговори на поставените цели“; заяви Jan Kinssendon, членът на ЕСП, отговорен за изготвянето на доклада.

Настоящият специален доклад ([СД 06/2013](#)) е озаглавен **„Постигнали ли са държавите членки и Комисията икономическа ефективност чрез мерките за разнообразяване на икономиката в селските райони?“**

ЕСП извърши оценка на това дали мерките са разработени и приложени по начин, който води до техния активен принос за растежа и заетостта, както и дали са били избрани най-ефективните и ефикасни проекти за финансиране. Освен това Сметната палата разгледа дали наличните данни от мониторинг и оценка са предоставили надеждна, пълна и своевременна информация за резултатите от мерките.

В рамките на одита беше констатирано, че като цяло Комисията и държавите членки са постигнали икономическа ефективност чрез мерките за разнообразяване на икономиката в селските райони само до известна степен, тъй като помощта не е била систематично насочвана към проектите, за които вероятността да постигнат целта на мерките е била най-голяма.

Това се дължи на липсата на ясна необходимост от интервенция или специфични цели, заложиени в програмите за развитие на селските райони (ПРСР), както и на приетите широки критерии за допустимост, които не са ограничили подбраните проекти до онези, за които съществува най-голяма вероятност да постигнат разнообразяване, и на критериите за подбор, които не са довели до избор на най-ефективните проекти или изобщо не са били прилагани. Твърде често, и особено в началото на програмния период, подборът на проекти е бил движан по-скоро от необходимостта да се изразходва определеният бюджет, отколкото от качеството на самите проекти. В някои държави членки при наличие на достатъчно средства са били финансирани всички допустими проекти, независимо от това как са били оценени.

Поради това ЕСП препоръчва:

В програмите си за развитие на селските райони държавите членки следва ясно да определят как и защо публичната интервенция за инвестиции в неземеделски дейности ще помогне за отстраняване например на несъвършенствата на пазара, свързани с бариерите пред заетостта и растежа. След това държавите членки следва да определят специфични и измерими цели във връзка с тези нужди. Комисията следва да одобрява само онези ПРСР, които представят обосновани и всеобхватни стратегии с ясна аргументация, показващи как намесата чрез прилагане на политиката ще допринесе за постигане на стратегическите цели за създаване на условия за растеж и възможности за заетост.

Държавите членки следва да установят и последователно да прилагат критерии, които да гарантират подбора на най-ефективните и устойчиви проекти по отношение на собствените си специфични цели. Комисията следва да гарантира, че тези критерии се прилагат правилно и постоянно, а не само в случаите на липса на бюджетни средства.

Комисията и държавите членки следва да окуражат приемането на добри практики с цел смекчаване на рисковете от компенсационно изместване и от икономически загуби вследствие на

## **Средствата на Европейския съюз за разнообразяване на икономиката в селските райони са постигнали ефективност само в известна степен**

---

неефективно разпределение на ресурсите. Комисията следва да насърчава държавите членки да възприемат практиката, съгласно която разходите за инвестиции са допустими единствено след датата на одобряване на безвъзмездната финансова помощ.

Комисията следва да гарантира, че държавите членки разполагат с ефективни системи за извършване на проверки относно основателността на разходите.

За предстоящия програмен период Комисията и държавите членки следва да осигурят получаването на актуална и надеждна информация, за да се улесни управлението и мониторинга на съответната мярка и да се покаже в каква степен предоставената помощ допринася за постигане на приоритетите на ЕС. Целите, свързани със създаването на работни места, следва да бъдат реалистични, а броят на създадените работни места да се следи внимателно, като мерките следва да се управляват по-добре по време на целия програмен период, и по-специално когато стане ясно, че определените цели нива няма да бъдат постигнати.

Комисията и държавите членки следва да увеличат усилията си за намаляване на административната тежест и за осигуряване на извършването на плащания в разумни срокове.